

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานบริการวิชาการ ของศูนย์วิชาการ จังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ในปีการศึกษา 2537 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานบริการวิชาการของศูนย์วิชาการจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ซึ่งได้แก่ศูนย์วิชาการจังหวัด ชัยนาท อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา ศูนย์วิชาการจังหวัดละ 7 คนในแต่ละตำแหน่ง ดังนี้

เลขานุการศูนย์วิชาการจังหวัด	จำนวน 7 คน
หัวหน้างานผลิต	จำนวน 7 คน
หัวหน้างานบริการ	จำนวน 7 คน
หัวหน้างานพัฒนา	จำนวน 7 คน
ศึกษานิเทศก์กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์	จำนวน 7 คน
ศึกษานิเทศก์กลุ่มวิชาทักษะภาษาไทย	จำนวน 7 คน
ศึกษานิเทศก์กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	จำนวน 7 คน
ศึกษานิเทศก์กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	จำนวน 7 คน
ศึกษานิเทศก์กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ	จำนวน 7 คน
ศึกษานิเทศก์กลุ่มประสบการณ์พิเศษ	จำนวน 7 คน
	รวม 70 คน

1.2 กลุ่มผู้รับบริการวิชาการจากศูนย์วิชาการจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ซึ่งได้แก่ หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการประจำศูนย์กลุ่มโรงเรียน ในจำนวนศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ทั้งสิ้น 273 ศูนย์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากประชากรที่เป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติงานบริการวิชาการ และศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นกลุ่มผู้รับบริการวิชาการ โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

ก. จากจำนวน ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ทั้งหมด 273 ศูนย์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ (2537) ในระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าสัดส่วน ในระดับ 10% ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจำนวน 75 ศูนย์

ข. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด ตามสัดส่วนจำนวนประชากรศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนของจังหวัดนั้น ๆ โดยใช้สัดส่วน $\frac{75}{273} \approx \frac{1}{3.5}$ จากนั้นสุ่มศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

ในเขตอำเภอเมืองและเขตปริมณฑลในแต่ละจังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มแบบวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) กำหนดให้หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลมาจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายจังหวัด

จังหวัด	ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน		หัวหน้าศูนย์ฯ	ครูวิชาการประจำศูนย์กลุ่มฯ
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่าง
ชัยนาท	31	8	8	8
อุทัยธานี	35	10	10	10
ลพบุรี	58	16	16	16
สิงห์บุรี	22	6	6	6
สระบุรี	47	13	13	13
อ่างทอง	24	7	7	7
พระนครศรีอยุธยา	56	15	15	15
รวมทั้งสิ้น	273	75	75	75

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 5 ฉบับ แบบสอบถาม 1 ฉบับ
แบบศึกษาเอกสาร 1 ฉบับ รวม 7 ฉบับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 5 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์เลขานุการศูนย์วิชาการจังหวัด แบ่งเป็น 2 ตอน

ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการ

ปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการจังหวัดในด้านงานจัดดำเนินการทั่วไป

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์หัวหน้างานผลิต แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติ

งานของศูนย์วิชาการจังหวัดในด้านงานผลิต

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ หัวหน้างานบริการ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติ

งานของศูนย์วิชาการจังหวัดในด้านงานบริการ

ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์หัวหน้างานพัฒนา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติ

งานของศูนย์วิชาการจังหวัดในด้านงานพัฒนา

ฉบับที่ 5 แบบสัมภาษณ์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ที่รับผิดชอบในการพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน
งานในด้านงานพัฒนาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ

2. แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามสำหรับหัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการ
ประจำศูนย์กลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์วิชาการจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบตรวจ
สอบรายการ (Check-list) และปลายเปิด (Open-ended) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น
3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์วิชาการ
จังหวัดแก่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการของศูนย์
วิชาการจังหวัดแก่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

3. แบบศึกษาเอกสาร

เป็นแบบที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารของศูนย์วิชาการจังหวัด ซึ่ง
ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2537 และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ
2537

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการสร้างโดยลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน
งานของศูนย์วิชาการจังหวัด
3. สร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบพิจารณาและให้
ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงในเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำเครื่องมือที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือในการวิจัย

7. นำเครื่องมือที่ได้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึง เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อขอความร่วมมือเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล และขอให้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 6 เพื่อนัดหมายสัมภาษณ์ เลขานุการศูนย์วิชาการจังหวัด หัวหน้างานผลิต หัวหน้างานบริการ หัวหน้างานพัฒนา และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่รับผิดชอบ กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ แต่ละศูนย์วิชาการจังหวัด
2. การส่งและรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอให้ทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ออกหนังสือขอความร่วมมือในการขอเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 75 ศูนย์ โดยขอให้ผู้ให้ข้อมูลรวบรวมแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ที่บ้านของและติดแสตมป์ที่แนบพร้อมแบบสอบถาม
3. การวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยขอยืมเอกสารจากศูนย์วิชาการจังหวัดมา วิเคราะห์ และฝากส่งคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด
4. จำนวนข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากประชากรในการวิจัย ผู้วิจัยได้ เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม โดยจำนวนที่กำหนดจากการสัมภาษณ์ เลขานุการศูนย์วิชาการจังหวัด หัวหน้างานผลิต หัวหน้างานบริการ หัวหน้างานพัฒนา และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบการผลิตการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ 6 กลุ่มประสบการณ์ จำนวน 7 ศูนย์รวม 70 คน จำนวนที่สัมภาษณ์จริง 70 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

การใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามแก่หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการ ประจำศูนย์ จำนวน 150 ฉบับ ได้รับคืนมา 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.33 รายละเอียด การเก็บรวบรวมข้อมูลดังปรากฏในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
หัวหน้าศูนย์ฯ	75	67	89.33
ครูวิชาการประจำศูนย์ฯ	75	67	89.33
รวม	150	134	89.33

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการจังหวัด ตามขอบข่ายงาน 4 งาน คือ งานจัดดำเนินการทั่วไป งานผลิต งานบริการและงานพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการให้บริการของศูนย์วิชาการจังหวัด แก่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการให้บริการของศูนย์วิชาการจังหวัดแก่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สูตรคำนวณโดยใช้ค่าร้อยละ (ประคอง กรรณสูต, 2525)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูล}}{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด}} \times 100$$

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย